

สรุปผลการพัฒนาความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หลักสูตร **Digital Literacy : ความฉลาดทางดิจิทัล** (**Digital Intelligence**)

โดย อาจารย์สุมนต์ จิรพัฒน์พร
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญ การสร้างความตระหนักรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้การสร้างความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต รู้เท่าทันและมีความมั่นคงปลอดภัยเพื่อยกระดับวิถีชีวิตด้วยดิจิทัล

ความฉลาดทางดิจิทัล

ความฉลาดทางดิจิทัล เป็นกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมของความสามารถทางเทคนิคความรู้ ความเข้าใจและความคิดทางสังคมที่มีพื้นฐานอยู่ในค่านิยมทางศีลธรรมที่ช่วยให้บุคคลที่จะเผชิญกับความท้าทายทางดิจิทัล ความฉลาดทางดิจิทัล ในระดับพลเมืองดิจิทัลมี 8 ด้าน ดังนี้

1. อัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity)

ตัวตนและสิทธิ์ส่วนบุคคลในโลกออนไลน์

โลกความจริง (Real World)

โลกดิจิทัล (Digital World)

โลกดิจิทัลคือโลกเสมือนจริง เพิ่มความสะดวกแต่ขาดการสัมผัสทางความรู้สึก ต้องอาศัยมารยาทและจริยธรรมเช่นเดียวกับโลกจริง

ตัวตนของคุณคืออะไร?

ข้อมูลระบุตัวตน

- ชื่อ - สกุล
- วันเกิด
- เลขบัตร ปชช.

ร่องรอยกิจกรรม

- อีเมล
- สถานที่เช็คอิน
- ประวัติการใช้งาน

ผลทางบวก:

สร้างโอกาสและการจดจำที่ดี

ผลทางลบ:

เสี่ยงต่อการโจรกรรมข้อมูล

DO NOT SHARE: สิ่งที่ไม่ควรเปิดเผย

- เลขบัญชี
- เลขบัตร ปชช.
- เบอร์โทร
- ที่อยู่
- วันเกิด

Action: ไม่ตั้งบัญชีเป็นสาธารณะ และ ตั้งรหัสผ่านให้ซับซ้อน

กฎหมาย PDPAคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Data) เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ความเห็นทางการเมือง พฤติกรรมทางเพศ โดยไม่ยินยอม

อาญา:

จำคุกไม่เกิน 1 ปี / ปรับสูงสุด 1 ล้านบาท

แพ่ง:

จ่ายสินไหมไม่เกิน 2 เท่า

ปกครอง:

ปรับไม่เกิน 5 ล้านบาท

2. สมดุลชีวิตและจริยธรรม (Digital Use & Empathy)

รักษาสุขภาพกายและใจในยุคดิจิทัล

THE HEALTHY DIGITAL BODY

คำเตือน: ใช้งานนานเกินไปเสี่ยง 'โรคออฟฟิศซินโดรม' และสายตาเสีย

DIGITAL DETOX

- ในโลกความจริง ให้คนเป็นเบอร์ 1
- ใช้ร่างกายเป็นมาตรฐานวัดความเหนื่อยล้า
- Tools: ใช้แอปฯ ตรวจสอบเวลา (Digital Wellbeing)

DIGITAL EMPATHY MATRIX

Digital Empathy (เอาใจใส่ทางดิจิทัล)

สิ่งที่ควรทำ (Do):

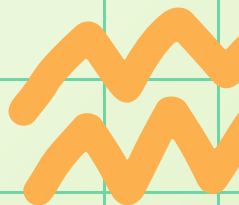
- แสดงความเห็นอย่างจริงใจ
- ไตร่ตรองก่อนพิมพ์
- คิดถึงใจเขาใจเรา

สิ่งที่ไม่ควรทำ (Don't):

- โพสต์ระบายอารมณ์
- นินทา / ด่าทอ
- หยอกล้อให้เข้าใจผิด

ห้ามโพสต์: ภาพลึงสิทธ์, ความรุนแรง, หรือสิ่งที่กระทบความเชื่อ/ศาสนา

3. เกราะป้องกันภัยไซเบอร์ (Digital Security)

รู้เท่าทันภัยคุกคามและวิธีรับมือ

Know Your Enemy

1 Cyber Bullying การกลั่นแกล้ง ด่าทอ ข่มเหง	2 Cyber Harassment การรังควา รุนแรงกว่าการแกล้ง	3 Cyber Stalking การสะกดรอยตาม ส่งข้อความซ้ำๆ	4 Trolling การก่อกวน ยั่วให้โมโห
--	---	---	--

ภัยคุกคาม (Threats)

- Spam, Phishing, Malware, Online Shopping Fraud

สาเหตุ (Root Causes)

- รหัสผ่านง่ายเกินไป, กดลิงก์แปลกปลอม, ขาดการอัปเดตระบบ

ทำอย่างไรเมื่อถูกคุกคาม? (Emergency Plan)

1 **1. Recover**
ขอพิสูจน์ตัวตน / กู้คืนบัญชี

→ **2** **2. Reset**
ตั้งรหัสผ่านใหม่ทันที

→ **3** **3. Report**
แจ้ง ETDA (สพรอ.) หรือ
ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรม

การป้องกันที่ดีที่สุดคือ 'สติ' และ 'การตั้งค่าความปลอดภัยระดับสูง'

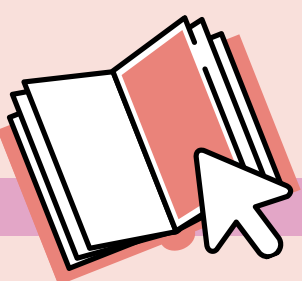
Defense Actions

- ตั้งรหัสผ่านให้ยากต่อการคาดเดา
- เปิดใช้งาน 2FA (Two-Factor Authentication)
- อัปเดตโปรแกรมรักษาความปลอดภัยเสมอ

❌ ห้าม: กดลิงก์ที่ไม่รู้จัก

Threats: Phishing, Spam, Shop Fraud, Malware, Cockuping

 หากพบภัยคุกคาม แจ้ง ETDA
(ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี)

4. ความรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy)

ความรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy)

Skill: ความสามารถในการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวสาร

ต้องตรวจสอบข้อมูลให้:

- ✓ เป็นปัจจุบัน (Current)
- ✓ ทันสมัย (Modern)
- ✓ เกี่ยวตรงแม่นยำ (Accurate)

ครอบคลุมทั้งเรื่องสุขภาพ, ข้อมูลภาครัฐ, และการตลาด

การปรับตัวและการสื่อสาร (Adaptation)

Digital Disruption: ต้อง Upskill การจัดเก็บข้อมูลและรู้เท่าทันเทคโนโลยีใหม่ๆ (ทันกระแสสมัย)

Communication Tools:

ใช้งานเครื่องมือสื่อสารและ Collaboration Tools ได้อย่างคล่องแคล่ว

Chat

VDO Call

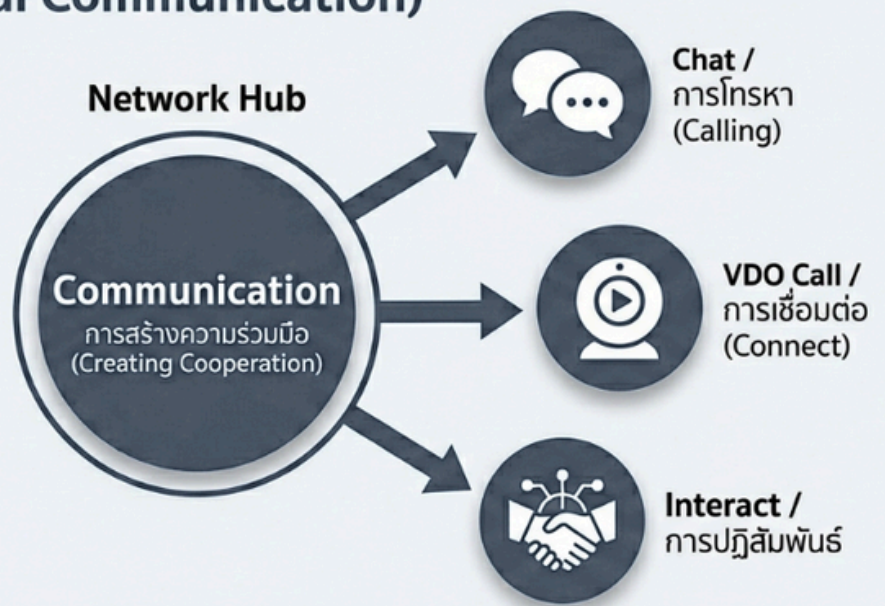

Collaboration

5. การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication)

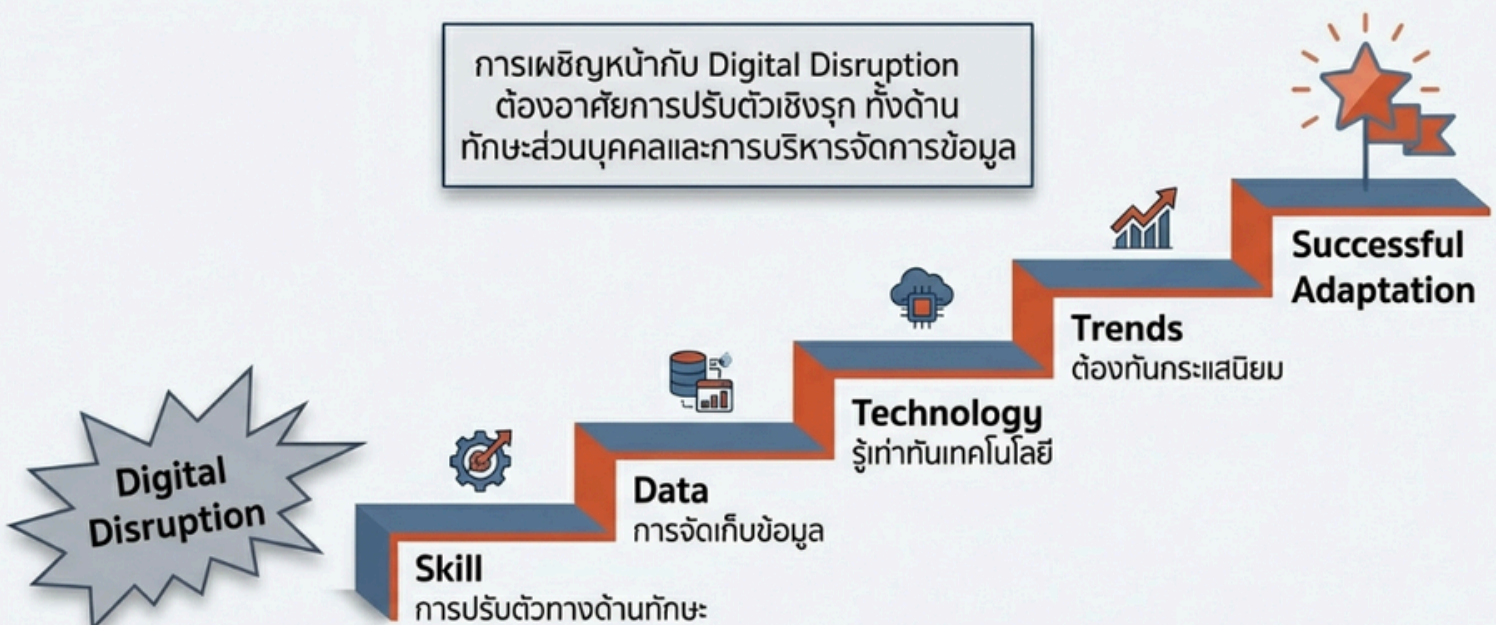
นิยาม (Definition)

ความสามารถในการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ และการสร้างความร่วมมือผ่านเครื่องมือดิจิทัล เพื่อลดช่องว่างและรักษาประสิทธิภาพการทำงาน

6. การปรับตัวในยุคดิจิทัล (Digital Disruption)

การเผชิญหน้ากับ Digital Disruption ต้องอาศัยการปรับตัวเชิงรุก ทั้งด้านทักษะส่วนบุคคลและการบริหารจัดการข้อมูล

ประโยชน์ที่ได้รับ

ปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ✓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็น
- ✓ มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับงาน
- ✓ สามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อเพิ่มผลผลิต

ปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัยและรู้เท่าทัน

- ✓ สร้างภูมิคุ้มกันในการใช้งานอินเทอร์เน็ต
- ✓ ลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
- ✓ มีความตระหนักรู้ในความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลและองค์กร

จัดทำโดย

นางพวงกมล โยธาทย์พ
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
กองการเจ้าหน้าที่
กุมภาพันธ์ 2569